

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6TE ÅRG.

DEN 5 FEBRUARI 1905.

N° 19

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Oskar Backlund. — Magnus Gabriel de la Gardie. † — Fergskredet i Norge. — En svensk julbild från Amerika. — "Edvin Ås och lilla Lizzie Svan" af Sture Stig. — De nordiska spelen. — Bilder till händelserna i St Petersburg. — Sveriges äldste domhafvande. — Norsk föreläsare i Stockholm. — Veckans porträttgalleri. — Illustreradt allehanda.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

Efter porträtt.

OSKAR BACKLUND.
DIREKTOR FÖR OBSERVATORIET I PULKOVA.

OSKAR BACKLUND.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Det berömda observatoriet i Pulkova i Ryssland har i afseende på precisionsmätningar på himlahalvvet alltid haft rykte ibland astronomerna att vara det förnämsta i världen. Detta rykte upprätthålles fortfarande med glans under ledningen af dess nuvarande direktor, verkl. statsrådet Oskar Backlund. Som det hörs på namnet, hvilket torde vara välbekant för många, är direktor Backlund svensk, en af de många svenskar som af de små förhållandena i sitt hemland tvingats att skapa sig ett vidare verksamhetsfält i ett materiellt taget större och rikare land.

Backlunds lif har helt och hållet varit vigdt åt den vetenskap som gjort hans namn berömdt. Hans lefnadsbana visar ett oafbrutet fortgående raka vägen nedifrån och uppåt. Han föddes den 28 april 1846 i en enkel koja i Vermland (Långhems socken). I början gick det ej så fort, och först vid tjugo års ålder blef han student, och vid 28 år amanuens hos Gylden på Stockholms observatorium. Han blef nu doktor och docent i Upsala 1875, men fann snart att det icke var någon framtid att stadna hos Gylden, utan mottog följande år ett erbjudande från observatoriet i Dorpat att blifva observator där. Sedan arbetade Backlund som adjunkt-astronom i Pulkova 1877—1887. Sistnämnda år invaldes han i kejs. vetenskapsakademien i S:t Petersburg och flyttade som dess astronom till akademiens hus på Wassili-Ostrow, där han utförde flera betydande arbeten.

Under nästan hela denna tid hade Pulkova observatorium, som på kejsar Nicolaus den förstes befallning grundlades 1839 af den inkallade tysken Struve, stått under ledning af sin grundläggare och hans son och sonsöner. Sedan »dynastien Struve», störtats genom akademiska intriger 1890. besattes direktorskapet med en infödd ryss, som dock af sjuklighet måste afgå efter fem års förlopp. Det blef nu Backlunds ära att mottaga denna ansvarsfulla plats, som han alltsedan med osedvanlig verksamhetsförmåga beklädt. Backlund är verkligt statsråd, har tilldelats särskild listtidspension af sitt adoptivland, jämte åtskilliga högre ordnar och utmärkelser af akademier m. m., som här kunna utelämnas såsom mera oväsentliga för en forskare i världssalltets djup.

Detta är de yttre konturerna af en vacker bana; men i förevarande fall uppåres de yttre framgångarna af ett träget och mödosamt arbete i studerummets vrå. Jag kan icke underlåta att med ett par ord beröra några arbeten af mera allmänt intresse äfven för lekmän.

Då Backlund år 1874—1875 som ung man arbetade på Stockholms observatorium, observerades flitigt om nätterna för att upprätta en katalog öfver vissa mindre stjärnor. Det var ett vackert klöfverblad af astronomer, bestående utom amanuensen Backlund utaf professor Gylden, vår kände geodet lektor Jäderin samt en ung sextonårig lofvande astronom, hvars namn var Hjalmar Branting, af hvilka ingen torde vara obekant för någon stockholmare.

Backlund fick dock tid öfver att utarbete sin gradualafhandling som berörde Iphigenia, numro 112 bland de fyrahundra små planeternas här, som kretsar som en ring emellan Mars och Jupiters banor.

Amanuensen på observatoriet bodde den tiden i ett litet smalt och trångt rum, egentligen professors tvättstuga, där golfplankorna lågo något ostadigt, så att draget åstadkom åtskillig reumatism. Men detta hindrade icke Backlund att tillsammans med sedermera general Bonsdorff utarbete ännu en afhandling om den Enckeska kometen som belönades af vetenskapsakademien med Fernerska priset 1876, hvilket medförde en viss ära och etthundra (100) kronor i kontanter.

Backlund blef sin första kärlek trogen, eller rättare sina tre första kärlekar trogen; om dessa ämnen: störingarna i kometernas banor, om de små planeternas ring och om katalogiserandet af himlahalvfvet's fixstjärnor rör sig det mesta af hans vetenskapliga produktion.

Jag vill blott säga ett par ord om den Enckeska kometen, som i ett särskildt afseende är den märkvärdigaste af alla kroppar i solsystemet. Det rör en fråga som tangerar världssystemets framtida öde.

Sedan den store Newton visat att alla banorna för himlakropparna blott utstakades af en enda enkel kraft: den allmänna tyngdkraften, så blef det hädanefter blott ett räkneproblem att räkna ut både månens och alla planeternas banor, och äfven de oregebundna kometerna, som dittills ansetts irra laglöst omkring, betvingades af tyngdens makt. Men som alla världssystemets klot graviterade mot hvarandra, det vill säga, föllo inbördes mot hvarandra, började man frukta att systemet skulle så småningom rubbas ur sin rörelse och upplösas. Först efter mycken möda lyckades den celesta mekaniken bevisa att solsystemet själfv kompenserar dessa rubbningar, eller är stabilt, som man säger, för en oöfverskådligt lång tid framåt. Menniskorna kunna vara lugna,

OBSERVATORIET I PULKOVA I RYSSLAND, hvars direktor statsrådet Backlund är.

de himlakroppar som kunna bebos komma att evigt svänga omkring vår sol i den tomma rymden.

Men annorlunda skulle det gå ifall rymden som vi genomla icke vore tom, utan full af en aldrig så tunn materia. Då skulle himlakropparna röna motstånd, långsamt närma sig solen i en spiral, och efter en oräknelig mängd af årtusenden falla ned på solen som en kastad sten på jorden.

Det var just detta spiralformiga närmande till solen, som Berliner astronomen Encke hade funnit hos den komet som sedan här hans namn. Efter att med stor möda hafva noga beräknat all den inverkan som planeterna utöfva på kometen genom sin dragningskraft, fanns det ändock en störande inflytelse kvar, som Encke trodde bestod i att själfva den tomma världsrymden i en ringa grad hejdade hans rörelse. Men frågan blef mera invecklad, då kometen ej ville foga sig i de banor som man åt honom beräknade, utan vid hvarje nytt uppträdande beredde nya öfverraskningar. Frågan behöfde undersökas och den unge Emanuel Nobel ställde till Petersburgsakademiens förfogande tio tusen rubel för ändamålet. Backlund fortsatte fleråriga räkningar, som visade att det var en ström af meteoriter i rymden som kometen passerade igenom och som hejdade hans rörelse.

Detta är blott ett exempel på hur årslånga räkningar kunna erfordras för att afgöra de svårösta astronomiska problemen. Tillfredsställelsen som astronomen erfar af en sådan lösning, beror på att den besitter en så hög grad af vissnet.

Men för Backlunds lifliga verksamhetsbegär var den astronomiska räknekammaren ensamt för trång.

Af praktiskt-astronomiska företag skola vi först nämna betydliga utvidningar isynnerhet för astrofysikaliska arbeten vid Pulkova. Emellertid är klimatet i Pulkova hårdt, 30 à 40° under fryspunkten är icke ovanligt under vintertiden, och luften är nästan ständigt mulen. Backlund har därför skapat ett helt nytt observatorium, en filial i Odessa vid Svarta hafvets strand, där af årets 365 dagar 300 erbjuda en härlig, ljum, molnfri himmel. Där härskar samma behagliga klimat som i det närbelägna Yalta på Krim, den ryska förnåma världens mest omtyckta badort. Här i Odessa har placerats en vice-direktor med biträdande astronomer, och observatoriet inspekteras af direktorn för Pulkova-observatoriet.

Backlund har äfven gjort en resa på den timanska tundran mellan Mesen och Petchora till Novaja Semlja för att observera solförmörkelsen 1896 och till Spetsbergen för att leda det ryska gradmättningsarbetet. Detta sista stora företaget, som Sverige och Ryssland gemensamt utfört, har under senare åren ofta fört Backlund öfver till hemlandet, och till förverkligandet af denna plan har han själf till en stor del gifvit impulsen.

Som person är Backlund enkel och okonstlad, och är i den mest fullkomliga saknad af all dryg öfverlägsenhet. Med samma otvungna belevnhet, han uttalar sin mening inför Rysslands kejsare, kan man höra honom prata med sin dräng eller sin kokerska. Ty i Ryssland är klasskillnaden ej så utpräglad som man kunde vara benägen att tro och i umgängeslivet härskar något af den patriarkaliska enkelhet som vi känna från Turgenjeffs och Tolstoy's romaner.

V. Carlheim-Gyllensköld.

MAGNUS GABRIEL DE LA GARDIE. †

Landshöfdingen i Kristianstads län, greve Magnus Gabriel De la Gardie, aflid nyligen helt plötsligt i Stockholm, där han befann sig på tillfälligt besök.

Greve De la Gardie föddes 1839 å fädernegodset Maltesholm och var vid sin död sålunda 65 år gammal. Efter aflagd studentexamen i Lund samt kansliexamen ingick han i civildepartementet och kommerskollegium, där hans bana dock ej blef särdeles långvarig. År 1863 utnämndes han till attaché i Köpenhamn och var därmed inne på den diplomatiska banan, som han sedan en lång följd af år skulle komma att tillhöra. Han var efter hvartannat legationssekreterare i London, Berlin och Köpenhamn, tills han år 1883 utnämndes till landshöfding i Kristianstads län. Han intog därmed det residens, där hans farfader på sin tid fört spiran i nära trettio år. I sitt län blef han snart icke minst genom sina personliga egenskaper mycket uppburen. Han tog liflig del i länets angelägenheter och blef redan året efter det han intagit landshöfdingestolen vald till ordförande i länets hushållningssällskap. Som ägare af godsen Maltesholm och Axelfors i Efväröds socken var han själf en af Skånes betydligaste jordrotter.

Af riksdagens Första kammare var han en 9-årsperiod medlem. Någon partiman var och blef han aldrig, men han hade dock särskildt i en del frågor kammarens

öra, personligen värderad som han äfven här var genom sitt humana och förbindliga väsen.

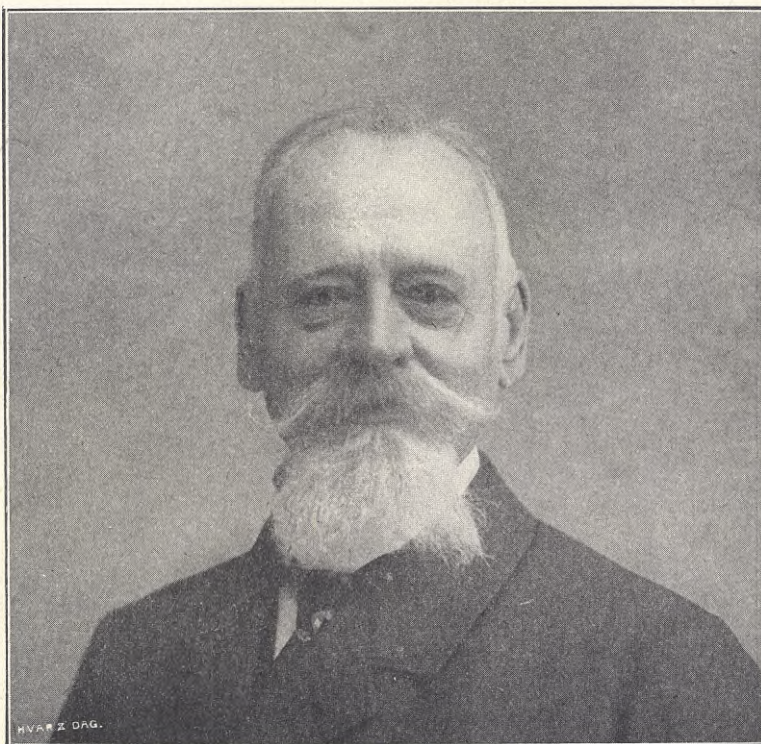

Foto. Ivaljer, Malmö.

M. G. DE LA GARDIE, LANDSHÖFDING I KRISTIANSTADS LÄN. †

DET SENASTE BERGSKREDET I NORGE.

Efter fotografier tagna speciellt för HVAR 8 DAG.

Foto. Maurseth, Nordeneid.

RAVNEFJELD, sedt från olycksplatsen i Bødal. Det mörka i fjället är tomrummet efter den nedrasade bergmassan.

För de af olyckan i Nord-Norge så svårt hem-sökta har deltagandet varit allmänt. Konung Oscar

har med en storartad gåfva bidragit till lindrande af den ögonblickliga nöden och t. o. m. i England ha in-

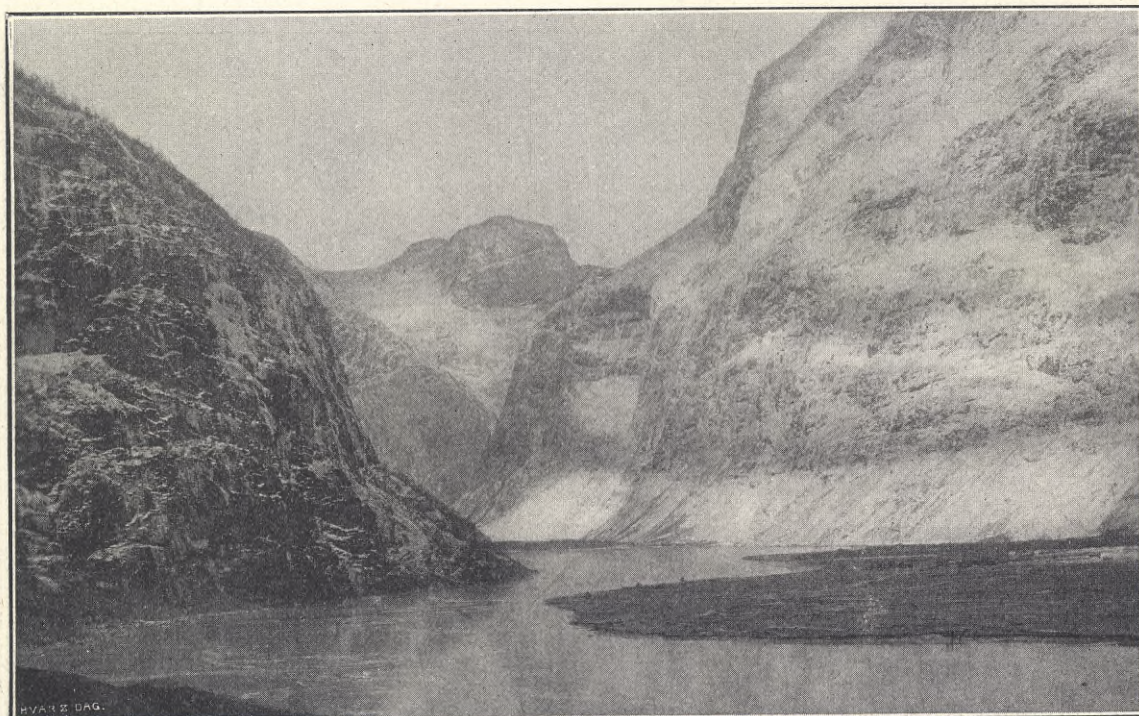

Foto. Maurseth, Nordeneid

OLYCKSPLETSEN I NÆSDAL: På hela det i vattnet utskjutande näset blefvo hus, ladugårdar o. s. v. bortspolade.

Foto. Maurseth. Nordeneid.

OLYCKSPLATSEN I BÖDAL: Öfverallt, där nu blott ruiner synas, ha byggnader stått.

samlingar föranstaltats. — En rasande storm har i hög grad försvårat räddningsarbetet. Dessutom är vattnet synnerligen djupt, så att utsikterna att kunna bärga något af det bortspolade äro nästan inga.

Den nedfallande bergmassan lossnade på 500 m. höjd och drog en vid Ravnefjeldets fot i tidernas lopp af stora stenblock bildad mur med sig i fallet. Den

uppsvallande vattenvågen var 50 meter hög och vräkte 3- å 400 meter in öfver land. Som bevis på dess oerhörda kraft kan nämnas att en ångbåt spolades högt upp på land och att en obebodd stuga slungades en sträcka af 300 meter mellan Yttre och Inre Næsdal, och jämförelsevis oskadd hamnade på det torra.

Foto. Maurseth. Nordeneid.

ÅN GFARTYGET »LADÖLEN», af störtlågen kastad 300 meter upp på land och 50 meter öfver det normala vattenståndet.

EN SVENSK JULBILD FRÅN AMERIKA.

En del af de svenskar, som komma till Amerika sträfvä så mycket som möjligt att acklimatisera sig, detta ofta på bekostnad af sin egen nationalitet. Andra åter sträfvä att så mycket som möjligt bibehålla hemlandets prägel i seder och bruk. Och till denna klass måste vi räkna den skara af unga svenska ingenjörer, som begifvit sig ditöfver, många för att erhålla den praktik, som ej var möjlig att få i det gamla landet, många kanske också för att det är lättare att "där ute" skrapa i hop ett litet kapital. Vi äro i dag i tillfälle att återgifva en liten bild från sista julaftonen på Svenska ingenjörsklubben i Brooklyn. Näppeligen kan man tänka sig en mera ursvensk julafton än denna. Allt hvad som hör till en verklig julfest i gamla Sverige fanns också här. Från den tindrande julgranen och doppet i grytan och lutfisken ända ned till den lilla mandeln i gröten. Vår bild återgifver den unga skaran, samlad omkring klubbens svenska husmoder, med den ängande, hemmabryggda glöggen i sin gryta på bordet.

Efter fotografi.
SVENSKA INGENJÖRSKLUBBEN I BROOKLYN SAMLAD VID JULBÅLEN.

Den svenska stämningen som hvilade äfver festen, kom nog mången att totalt glömma bort den hemlängtan, som eljest skulle infunnit sig. Dock kunde man märka en nästan vemodig klang i den skål som föredrogs för "det gamla landet och för absent friends".

W. H.

EDVIN ÅS OCH LILLA LIZZIE SVAN.

En sorgmodig kärlekshistoria, berättad för HVAR 8 DAG af STURE STIG.

(Forts. fr. n:r 18).

Slutsumman af det grundliga förhör, som nu anställdes med en hvar särskildt och alla tillsammans blef ungefär följande: Kontorslokalen ligger afskild från köksdepartementet; från den ena till det andra kommer man endast genom dörrar till gården. Med öfre våningen, där familjen har sin bostad, står kontoret i förbindelse genom en smal trappa, som mynnar ut i öfre förstugan. Från denna för åter en trappa upp till en rymlig vind, för närvarande alldeles oanvänd; den är ej panelad, takresning, bjälklag och skorstenpipor framträda utan all inbyggnad. Pigorna hade gått till hvila före härskapet, hade sofvit hela natten utan att störas af annat ljud än herr Ås sorgliga flöjttoner, dem husan hört i halfslummer, och hvilka stämt henne så sorgmodig, att hon nära fallit i gråt. Herrn i huset hade sofvit godt hela natten och icke varseblifvit något misstänkt, frun intygade riktigheten häraf; åtminstone hade Hugo snarkat helt lätt, då hon några ögonblick varit vaken; hade i öfrigt sofvit och ej märkt något. Småbarnens sömn hade varit god och, så vidt de mindes, oafbruten. Jag själf hade sofvit och visste ingenting. Fröken Lizzie hade sitt rum invid sängkammaren, hade suttit uppe en stund, men ej länge, och skrivit bref, till hvem ansåg hon sig ej pliktig att säga — det var i alla fall till en väninna — hade lagt sig vid half tolf, för att vakna först när frun störtat in i hennes rum och berättat om stölden. Edvin äntligen berättade trohjärtadt och utförligt, hvad vi redan anfört, hade, äfven han, ostörd njutit sömnens sköna gåfva utan störande tilldragelser.

Förhöret var slut, alla fingo draga sig tillbaka, endast patron och kommissarien stannade kvar på kontoret.

"Nå?" sporde den förre förväntansfullt.

"Allt är klart", meddelade den senare.

"Du har upptäckt tjufven?" Patronen var helt bestört.

"Riktigt", sade länsmannen med en segerherres själfkänsla.

"Och han är?"

"Vänta, låtom oss gå metodiskt tillväga. Du skall själf upptäcka honom under min ledning. Följ bara mitt resonnemang och drag däraf dina slutsatser. Utifrån har ingen kommit in, lås och fönsterhakar i vederbörligt skick, inga spår ute eller inne, Tjufven måste således sökas —"

"Inne i huset!" utbrast patronen.

"Ser du!" sade kommissarien uppmuntrande. Du har genast satt dig in i metoden. Men vidare: Pigorna har sofvit och för resten ej kunnat komma in på kontoret, ergo äro de oskyldiga — du kan lugna dem med det, att jag sagt så. Landtmätaren känner jag till, sofver hela natten i ett kör, så att han knappt lär väckas af domsbasunen — oskyldig. Fröken Svan har väl sist varit vaken, och din hustrus systerson är verlikt i henne som en klockarkatt; de skulle möjligen på denna grund ha kunnat gå i komplott att plundra dig, men jag känner henne: hon skulle aldrig underlåtit att krusa håret, innan hon gått att möta honom, och för resten skulle din hustru hört, om hon öppnat dörren till förstugan — jag har förvissat mig, att den knarrar förskräckligt. Hon frikännes. Din hustru bevittnar din egen ostörda sömn, och hon har sofvit lugnt utom ett par ögonblick; inga misstankar hvila på eder. Återstår blott en, som måste vara tjufven —"

"Edvin!" utropar patronen.

"Du har gissat det! Jag sade dig det på förhand, om du följde min ledning."

"Omöjligt. Du har ju inga bevis."

"Mins du Euclides, som vi läste i skolan? Där fanns något, som hette indirekta bevis: Ingen annan linje kan vara paralell med a än b et cetera. Det är detta bevis jag nyttjar: Efter ingen annan tagit pänningarne, så måste pojken ha gjort det."

"Dumheter", utbröt patronen. "Pojken är dum, må så vara, litet löjlig till och med, men han är god som gull, redbar och sann. Han är förmögen och myndig, dricker icke, spelar icke — utom på den förbaskade flöjten —, hvad skulle han med pängarne?"

DE NORDISKA SPELEN.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

EN STOR DEL AF LEDAMÖTERNA I DE OLIKA KOMMITTÉERNA FÖR NORDISKA SPELEN:

Öfverste V. G. Balck, (Gen.-komm. ordf.), (1), kapt. frih. Silfversparre (2), kapt. Festin (3), kapt. Amundsen (4), kapt. Drake (5), kapt. Bergström (6), red. A. Lindman, (Gen.-komm. 1:ste sek.), (7), kapt. Fick (8), kapt. Frestadius (9), dr Thor Stenbeck, (Nord. sp. läkare) (10) löjtn. Carlberg (11), herr af Sandeberg (12), grossh. Lindberg (13), häradsh. Lagercrantz (14), dir. Giescke (15), ing. Skånberg (16), kass. Thisell (17), bat.-veterin. Pålman (18), bryggm. Hydén (19), löjtn. Linder (20), kapt. Svedenborg (21), kapt. Björnström (22), litteratör Th. Blanche (23), grossh. U. Salchow (24), not. Nordenson (25), greve J. Hamilton (26), ing. H. Petterson (27).

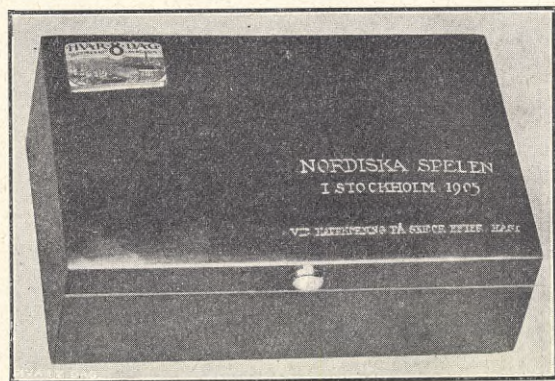
Nordiska spelen — de idrottstävlingar i stor stil, som redan förut ägt rum i Stockholm, nämligen år 1901, och sedermera afhållits i Kristiania — skola nu, ifall väderleken så tillåter, åter gå af stapeln i Stockholm. Storartade tillrustningar ha gjorts, och en mängd personer och firmor — bl. a. H. 8 D. — har ställt dyrbara pris eller lämnat garantiförbindelser, så att någon brist i kassan icke behöfver uppstå. Om programmet har dagspressen lämnat utförliga uppgifter.

Då detta skrives, är det emellertid ondt om snö i huvudstaden och man har därför tänkt sig att ifall detta för snösport omöjliga förhållandet icke slår om, anordna en järnvägsfärd till Jämtland, där skidtävlingarne kunna hållas.

Enligt programmet, är all möjlig sport representerad vid Nordiska spelen, och det är också att vänta att en stor mängd idrottsmän och andra intresserade skola infinna sig.

*

Till de Nordiska spelen har H. 8 D. skänkt tvänne alldeles likadana pris, bestående af cigarettetui i silf-

ETT AF TVENNE AF HVAR 8 DAG TILL DE NORDISKA SPELEN SKÄNKTA PRIS.

ver. Det ena af dessa är utfäst för *kappkörning på skidor*, det andra för *distansridten mellan Uppsala och Stockholm*.

Rättvisans handhafvare stod ett ögonblick förstummad och slagen, men i det nästa lyste hans ansikte upp. "Pojken är kär, den som är kär är i stånd till alla sorts galenskap. Kärleken är upphovet till allt ondt i världen".

Patron Gerell gick flere slag öfver golfvet. "Jag tror det aldrig", mumlade han för sig själf.

Kommissaren fortfor: "Vi ha nu fullgjort ranskningsens två första moment, den yttre och inre undersökningen samt det personliga förhöret. Jag skrider nu till det tredje: visitationen. Edvin har tagit pängarna; han måste då hafva gömt dem någonstades; ute har han ej varit — inga spår! —, alltså äro pängarna härinne. Vi gå nu att söka upp dem och tillika förklaringen på stöldens motiv".

Stackars Edvins tillhörigheter genomsöktes i hvarje vrå och vinkel. Af pänningarne funnos ej ett spår, och indicier, som motiverade stölden ej heller. Väl angaf en anteckningsbok, att unge herr Ås under ett fjerdedels år inköpt ej mindre än tre flaskor "Ofelbart medel till erhållande af stark skäggväxt", konsumerat ej mindre än 6 kronor 25 öre på pomador och skönhetsmedel — en post figurerade i hans räkenskaper först efter fröken Svans ankomst till herrgården —, inköpt ett helt dussin halsdukar, både fär-

gade och svarta, samt en ny sommarkostym; men in- tet af detta motiverade en anklagelse för stöld mot en person, som disponerade 2000 kronors årlig ränta och i öfrigt var oförvitlig.

Länsmannens anlete var molnhöljdt. "Pojken är mera knipslug än vi annat", var hans mening.

"Får jag honom mellan fyra ögon, klämmer jag dock sanningen ur honom".

"Han är oskyldig", dekreterade patronen. "Jag får säga ett vackert adjö åt mina pängar. Det är förargligt, men hvad är att göra?"

"Låt mig tala vid Edvin mellan fyra ögon."

"Nå, tala då, efter du är så envig. Men jag säger dig på förhand, pojken är oskyldig".

Några minuter därefter hölls det enskilda förhöret på kontoret. Det blef dock inom få ögonblick så ofentligt som möjligt. Utom sig af förbittring kom Edvin inrusande i hvardagsrummet, där familjen var samlad in pleno, och ropade: "Moster, morbror, länsmän, det nötet, skyller mig att ha tagit pängarna." Rättvisans handhafvare hade följt den misstänkte nog nära i hälarne, så att han nog fick höra sin nya titel. "Han nekar, nekar fräckt", utropade han i sin tur, "nekar och vill sno sig undan förhöret."

(Forts. å sid. 303).

BILDER TILL HÄNDELSENA I S:T PETERSBURG.

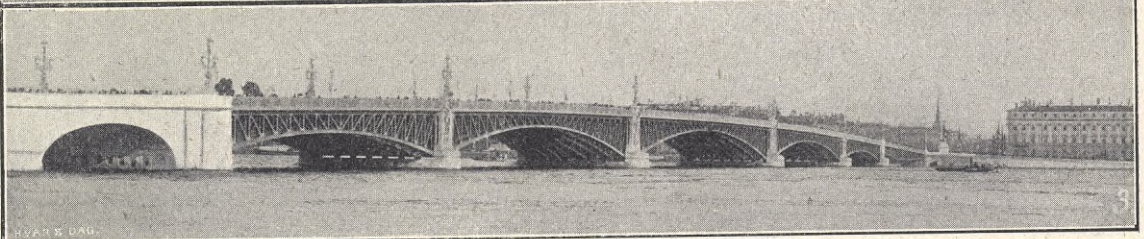
PRÄSTEN GAPON, DEN VÄLDIGE FOLKLEDAREN (X), OCH FÖRUTVARANDE PREFEKTEN I S:t PETERSBURG, GENERAL FULLON.

Efter fotografi tagen för c:a 2 månader sedan.

Efter fotograf.

1. FRAMFÖR ISAAC-KATEDRALEN, där trupperna sköto på sträjkande arbetare: Demonstration några dagar före d. 22 jan.
2. FRAMFÖR PETER-PAULSFÄSTNINGEN, där de massvis häktade politiskt misshagliga personerna internerats.

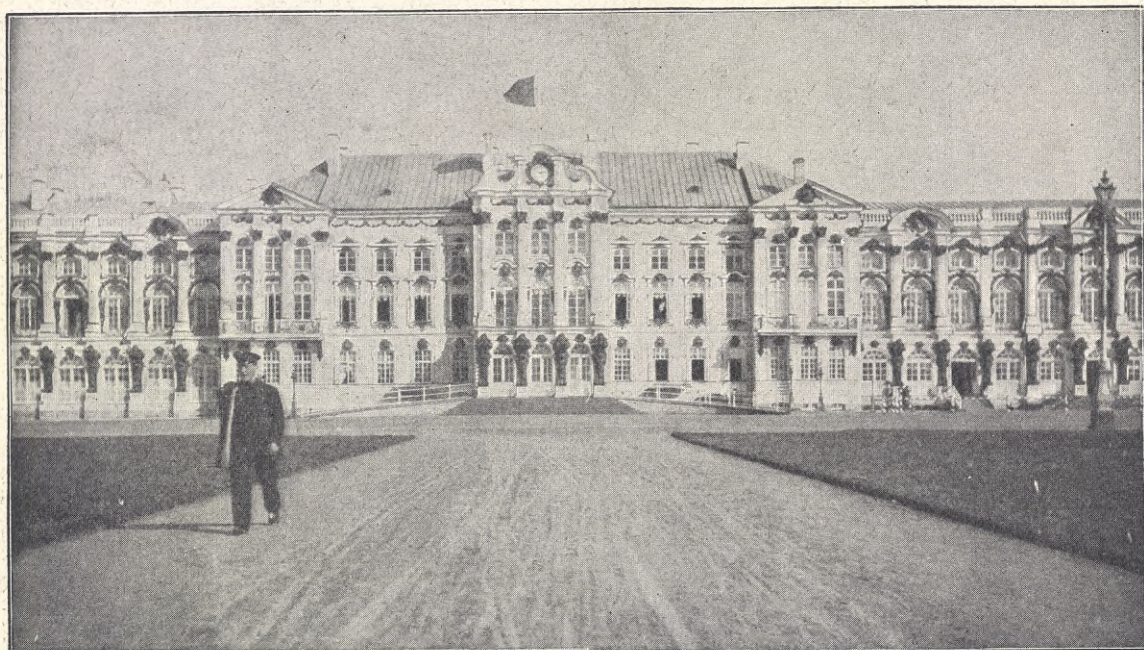
TILL PETERSBURG INKOMMENDERADE KOSACKTRUPPER: fotografien tagen vid deras ankomst strax före oroligheternas utbrott. I bakgrunden Varschau-järnvägsstationen.

FRAMFÖR VINTERPALATSET: Hvalfvet i bakgrunden leder till den stora öppna platsen vid Vinterpalatset (se H. 8 D. föregående n:r). De strejkande arbetarne försökte tränga sig fram igenom denna passage, men sloges tillbaka med fruktansvärda förluster.

DEN HEMSKT RYKTBARA TROITSKIJBRON, der hundratals arbetare blefvo nedskjutna.

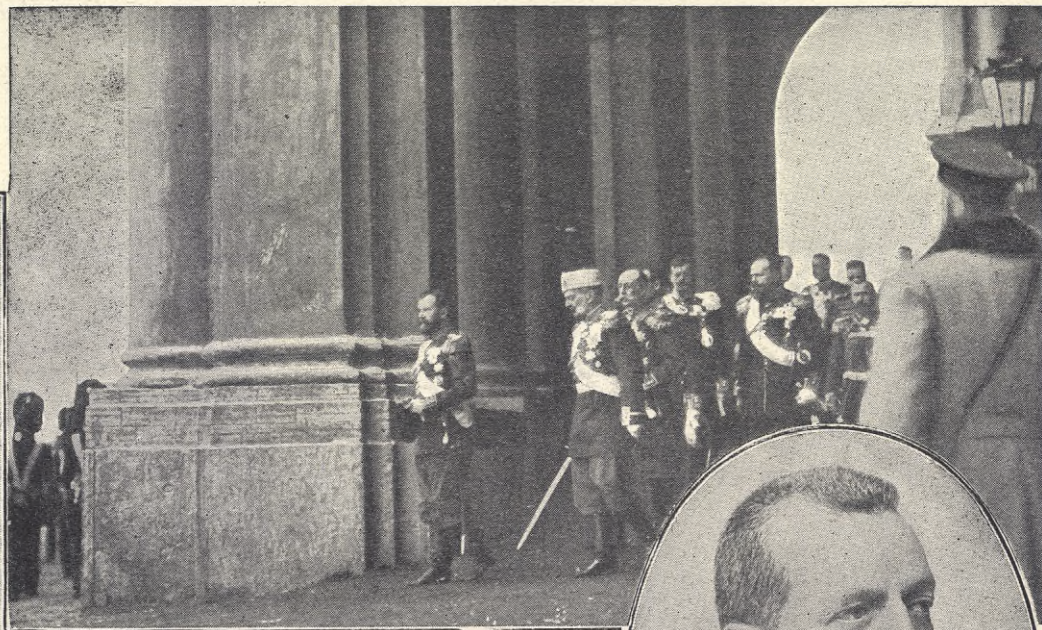
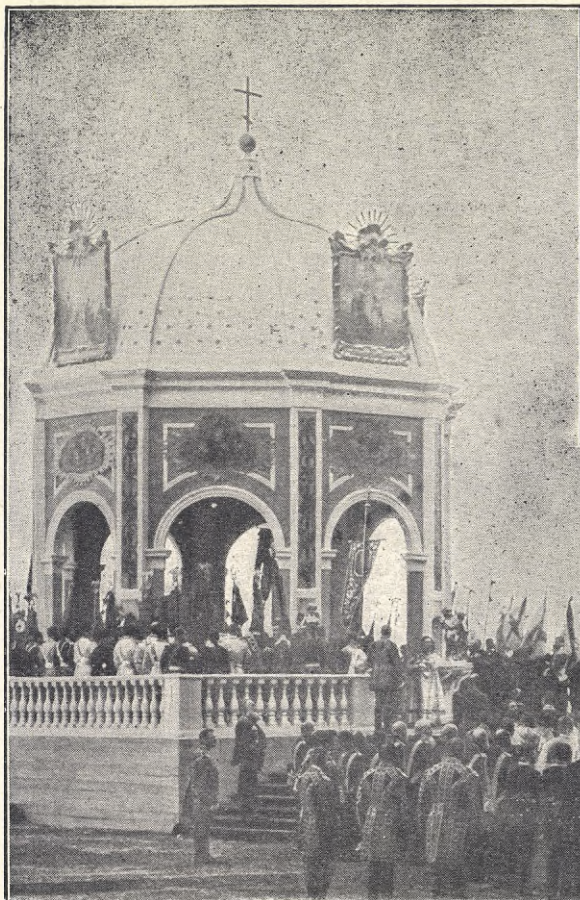

FRÅN TSARSKOJE SELO, »KEJSARBYN» MED TSARENS EFTER DETSAMMA UPPKALLADE SOMMARRESIDENS. Hit hade tsaren och hans familj under oroligheterna tagit sin tillflykt. Långt borta i parken skymtar tsarens privata paviljong fram.

TSARSKOJE SELO: Slottets fasad.

På en plats vid flodstranden mellan Vinterpalatset och Peter-Paulsfästningen försiggår årligen med mycken pomp och ståt och i närvaro af alla de högsta ämbetsmännen och de främmande ambassadörerna en religiös ceremoni, vid hvilken Nevafloden välsignas. I år utsattes som bekant tsaren vid detta tillfälle för attentat, i det att tvenne af saluteringskanonerna sköto skarpt. Skotten träffade i paviljongens omedelbara närhet.

TSAREN LÄMNAR VINTERPALATSET FÖR ATT BEGIFVA SIG TILL VATTENINVIGNINGSFÄSTEN. Bakom honom synes storfurst Vladimir. »NEVAN VÄLSIGNAS»: RYSKA HOFVET SAMLADT TILL DEN CEREMONI, VID HVILKEN TSAREN VAR UTSATT FÖR ATTENTAT.

STORFURST VLADIMIR, som utdelat parollen »Ingen pardon» till trupperna.

SVERIGES
ÄLDSTE DOMHAFVANDE.

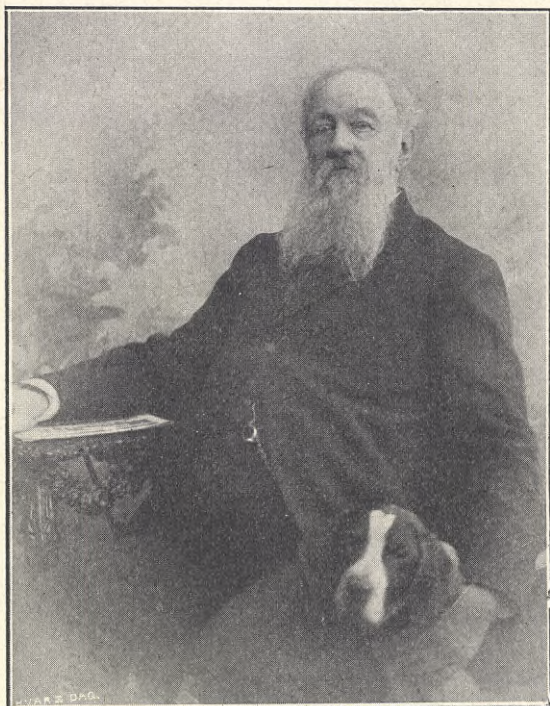

Foto. Berggren, Uddevalla.
A. M. ROSENQUIST AF ÅKERSHULT.

90 år fyller den 4 februari häradschefingen i Sunnervikens domsaga (Gbgs o. Boh. l.) Axel Mauritz Rosenquist af Åkershult. Född på Öringe (Jnkp. l.), stud.-ex. 27, hofr.-cx. 33, auskultant i G. H. s. å., e. o. not. 39, t. f. domh. 40 - 56, v. häradschefd. 42, fiskal i G. H. 48, häradschefd. i Sunnerbo sedan 56. Ord. i Göteborgs och Bohusläns landsting 86 - 87, led. af riksdagens Andra kammare 67 - 69 och 79 - 81.

Med anledning af 90-årsdagen komma alla de, som suttit ting i hans domsaga, att förära den vördade äldringen ett album med gifvarnes porträtt. 90-åringen är vid utmärkt vigör, och för endast kort tid sedan bjöd han farväl åt jaktstigen.

(Forts. fr. sid. 287.)

Husets herre måste träda emellan de upphetsade med all sin auktoritet för att hindra vidare sammanstötningar. Därefter sade han: "Edvin, min gosse, se mig rätt i ansiktet och säg, om du är oskyldig." — "Det är jag, morbror", sade Edvin och såg Gerell fast i ögonen. "Jag tror dig", sade denne, och frun slöt systersonen i sina armar, medan ett par klara tårar pärlade utför hennes kinder. Edvins förbittring hade lagt sig, han var själf en smula röd öfver det förtroende, som kommit honom till del, och han såg med en viss väntan bortåt soffan, där Lizzie Svan satt och sydde mycket ifrigt, om ej äfven hon skulle känna sig föranlåten att följa fru Gerells föredöme, men hon höll sig orörlig, hon hade visst så brådt att sy.

Den, som icke var nöjd med denna dramats upplösning, var kommissarien. "Tar man saken på detta sätt, är min närvaro öfverflödigt", utlät han sig sårad. "Juridiskt är det icke och jag åter min protest. Hade

jag fått gå till grunden med affären, skulle den varit klar inom två röda minuter. Nu tvär jag mina händer — jag afsäger mig saken helt och hållet. Mitt herrskap, farväl!" Och trots patronens och fruns böner och bjudning aflägsnade han sig omedelbart från gården.

Ehuru man inom familjen ansträngde sig med både möjliga och omöjliga hypoteser och undersökningar, voro panningarne spårlöst försvunna. Omsider upphörde man att sysselsätta sig med saken. "Hvad som är skedd är skedd", sade herr Gerell "och kan ej ändras. Vi få tacka Gud, att intet olyckligare timat; det kunde gällt Emilie eller barnen. Och nu slut med hela saken! Intet vidare tal därom!"

Men det var ej slut. Det är svårt att hämma svalan i dess flykt, men svårare att hämma ett flygande skvaller. Länsman Aspman sade faktiskt alls ingenting om stölden på Wallsnäs; han blott framkastade antydningar, att han väl visste hvart indicierna pekade, att hans ransakning af vissa skäl blifvit afbrutna just som ljuset börjat lysa fram i saken, att det finns unge män med dyrbara lefnadsvanor och utgifter, som ingen får veta om, att blodet är tjockare än vattnet och att Gerell alltid varit svag för sin släkt, med mera dylikt. Inom mindre än 14 dagar berättade det minsta barn i socknen att "patron på Wallsnäs systerson hade stulit flere tusen kronor från morbrodern och skulle häktats och förts till Långholmen, om ej fru Gerell på sina bara knän bedt sin man för honom." Det var endast dem, ryktet rödde som mest, den Gerellska familjen, som var i okunighet om detsamma.

(Forts.)

NORSK FÖRELÄSARE I STOCKHOLM.

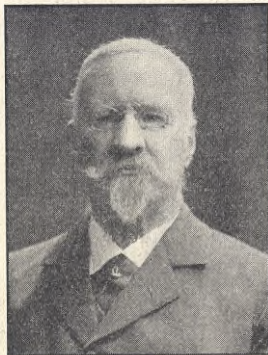
Foto. HVAR 8 DAG. KONSERVATOR LANGE.

Museikonserverator Lange från Eidsvold har på anmodan af föreningen Brödrafolkens väl hållit två föredrag i Stockholm om den svensk-norska unionens uppkomst. Hr L. höll sig i allmänhet till det historiska förloppet härvid, utan att låta några subjektiva känlostämningar spela in. Bland åhörarne märktes utrikesministern.

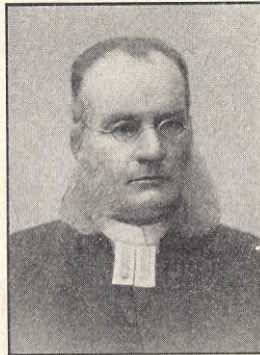
D. DANIELSON.

Godsägaren, fil. jubeldoktorn Daniel Danielson å Riis (Verml. län) fyllde den 22 jan. 80 år. Stud.-ex. 48, fil. dr. 54. Adjunkt och vik. lektor vid läroverket i Kristinehamn och Karlstad 55—74.

J. B. T. BESKOW.

70 år fyllde den 3 jan. kammarh. Johan Berahard Theodor Beskow. Stud.-ex. 54, kansliex. 57, underlöjtnant vid Lifreg. dragonkår 59, löjtnant 66, afsked 69, kammarherre 68, e. o. amanuens i riksarkivariatet 80.

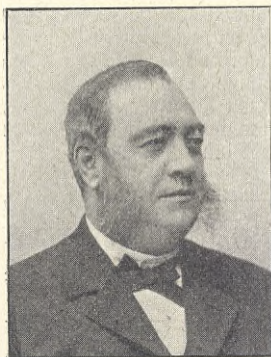
A. W. QVARNSTRÖM.

Kontraktsposten, kyrkoherden Axel Wilhelm Qvarnström fyllde den 19 jan. 60 år. Född i Stockholm, stud.-ex. 63, prästvigd 67, komminister 71, kyrkoh. i Söderdala (Upps. ärkestift) sedan 93, insp. för Söderhamns allm. läroverk och elemenskola för flickor 94, kontraktspost 05.

M. A. NYSTRÖM,

Majoren Magnus Albert Nyström fyllde den 17 jan. 55 år. Underlöjtnant vid Jämtlands hästjägarkår 73, rytmästare 88, major vid Norrlands dragonregemente 95.

G. A. EKDAHL.

Den 17 jan. fyllde grosshandlaren i Södertelje, led. af riksd. Första kam., Gustaf Adalrik EkdaHL, 70 år. Född i Södertelje, under 50 år deltagare i dess kommunala lif och sedan länge detsas ledare, är E. verksam i ett stort antal offentliga och enskilda institutioner och företag.

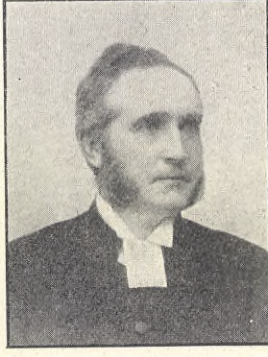
C. J. A. HASSELGREN.

Borgmästaren Carl Johan Adolf Hasselgren fyllde den 19 jan. 60 år. F. i Lund, stud.-ex. 62, hofr.-ex. 69, auskult. i Göta hofr. s. å., e. o. not. s. å., v. häradsh. 72, t. f. borgm. i Simrishamn, t. f. rådman i Lund, stadsfogde där 78, borgmästare i Kungsbacka sedan 80. Stadsnotarie och tullkam.-föreståndare därst.

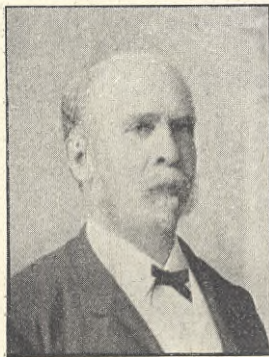
G. W. T. GRÖNVALL.

Majoren Gustaf Wilhelm Theodor Grönvall fyllde den 21 jan. 55 år. Underlöjtnant vid N. Skånska Inf.-regt. 74, major 02. Sekr. i Skånska Jaktföreningen sedan 86.

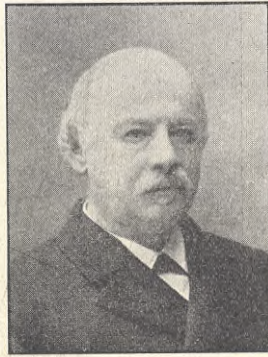
C. N. BRODIN.

Kyrkoherden Carl Ninus Brodin fyllde den 21 jan. 50 år. Stud.-ex. 76, prästvigd 80, komminister 84, kyrkoherde i Kungsäter (Gbg. stift) sedan 97.

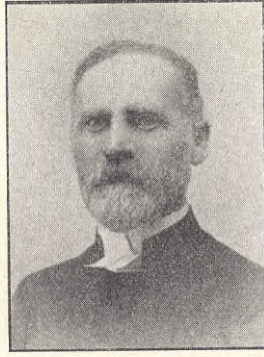
O. S. von OTTER.

70 år fyllde d. 26 jan. bruksäg. frih. Oscar Sebastian v. Otter i Sthlm. Genomg. Tekn. inst. 52—54, u.-löjtn. vid flott. mek. kår 55—58, elev o. ing. vid järnv.-byggn. 55—57, elev vid Utuna 57—59. Led. af riksd. A. k. 70—72. Hedersled. af Gefle. l. hush. sällsk. 73. Led. af landbr.-ak. o. dess förv.-kom. 77—86. Disp. f. Klosters A.-B. 80—85 o. för Grängshammars A.-B. 85—87.

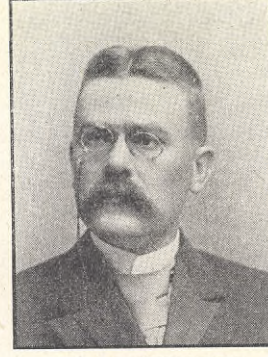
L. R. LINDBOHM.

70 år fyllde den 19 jan. f. sekreteraren i armeförvaltningen Lars Robert Lindbohm å Djursholm. Stud.-ex. 54, e. o. hofrättsnotarie 59, kanslist i armeförvaltningen 66, sekreterare och kamrer å dess Fortifik.-dep. 76, pension 1900.

J. A. PETRÉ.

Kyrkoherden Johan August Petré fyllde den 19 jan. 65 år. Född i Kila (Strängnäs stift), stud.-ex. 60, prästvigd 67, kyrkoherde i Trehörna 70, i Herrestad (Linköp. stift) sedan 98.

C. E. LEIJONMARCK.

50 år fyllde d. 30 jan. justitieomb.-mannen Carl Evald Leijonmarck i Sthlm. Stud. 73, fil. kand. 78, jur. kand. 83, e. o. not. i Svea hofr. s. å., auskult. i Skånska hofr. 84, v. häradsh. 85, t. f. fiskal i Svea hofr. 86, adj. led. därst. 88, fiskal 90, assess. 91, t. f. rev.-sekr. 92, rev.-sekr. 1900 och sedan 02 riksdagens justitieombudsman.

PORTRÄTTGALLERI

M. V. KALÉN. †

Fil. jubeldoktorn Magnus Vilhelm Kalén afled den 19 januari i Eksjö vid 83 års ålder. Född i Kumla, fil. dr 46, kollega i Vimmerby 51, i Vadstena 55, i Eksjö 58-88.

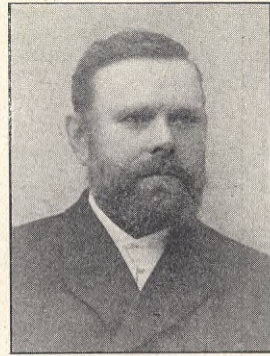
I. SCHENFELT. †

Skriftställarinnan fröken Inga Schenfelt, afled i Växiö den 18 jan. Född 26 på Finnhult (Krbgs län), känd som författarinnan dels under eget namn, dels under sign. "Elsa". Ifrig djurskyddsvän.

A. J. LIGNER. †

Regementsläkaren vid Vaxholms Grenadier regemente, ex. prov. läkaren i Gelberga distrikt, med. lic. Anders Johan Ligner, afled den 17 januari vid 62 års ålder.

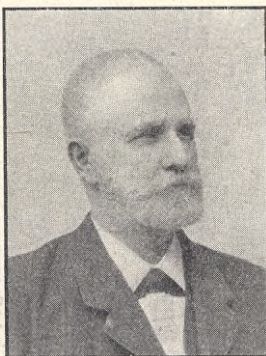
A. L. MÜNTZING. †

Den 10 jan. afled kronolänsmannen Arvid Ludvig Müntzing. Född 54, stud.-ex. 75, kronolänsmän i Skogs distr. (Gällborgs län) sedan 83. År 1870 stort kommunalt förtröende och var under 16 år kommunalstämmans ordförande.

C. O. N. DAHLGREN. †

F. rektorn, fil. jubeldoktorn Carl Otto Nathanael Dahlgren afled den 21 jan. i Allingsås vid 84 års ålder. Född i Vänersnäs (Skaraborgs län), stud.-ex. 41, teor. och prakt. teol. ex. 43, fil. dr 47, prästvigd 56. Under en följd af år till 86 rektor i Allingsås.

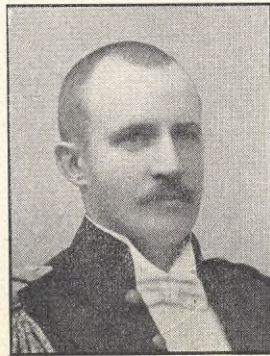
V. L. SANDBERG. †

F. d. kaptenen vid Kronobergs regte, komm.-landtmätaren Victor Ludvig Sandberg, afled den 6 jan. vid 65 års ålder. F. i Ljungby, underlöjtn. vid Kronob. regte 60, kapt. 81, afsked 93. Kommissionslandtmätare i Kronobergs län sedan 81. Kommunalt synnerligen verksam.

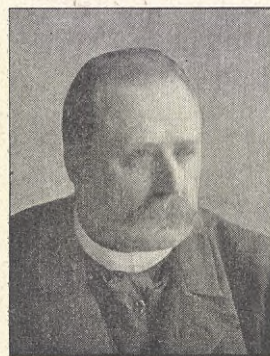
E. G. SETTERBORG. †

Den 25 jan. afled grosshandlaren i Göteborg Erik Gabriel Setterborg, född därstädes 48. Son till den några dagar tidigare aflidn. f. d. apotekaren A. J. Setterborg (se n:o 10) innehade S. jämte söner vinfirman A. J. Setterborg & Co.

C. J. A. P. LILLIEHÖÖK. †

Godsägaren Carl Johan Axel Pontus Lilliehöök å Lindhult afled den 15 januari vid 43 års ålder. Nämndeman i Faurås härad (Hall. l.).

K. H. STOLPE. †

Föreståndaren för Etnografiska museet i Stockholm professor Knut Hjalmar Stolpe, afled därstädes den 27 jan. vid 64 års ålder. Vi hänvisa till Biografi och helsidesporträtt i H. S. D. n:o 29 4de årg., där äfven en illustr. uppsats af honom öfver Etnografiska museet finnes.

A. M. LINDQVIST. †

Den 21 januari afled i Vara en af köpingens mest bemärkte män, handlanden Anders Magnus Lindqvist vid 63 års ålder. Intresserad kommunalman, har han bl. a. varit kommunalstämmans ordförande i nära 20 år. Innehade länetsushållningssällskaps medalj.

C. V. STRÖMBERG. †

Den 10 januari afled i Lycksele t. f. provinsialläkaren därstädes, med. lic. Carl Valfrid Strömberg, vid 48 års ålder.

C. J. G. AMINOFF. †

Konsulatstipendiaten Carl Ivan Georg Aminoff afled den 19 jan. i Stockholm. Född 68 i Florens, elev vid Krigsskolan å Karlberg 88, jur. prel.-ex 90, var ett o. ett halfår sek. vid Svensk-norska generalkonsulatet i Barcelona och nu förflyttad till konsulatet i Leith.

ILLUSTRERADT ALLEHANDA.

Efter fotografi.

I. VINTERSPORT I CANADA. Den skandinaviska skidan tränger ut den nationella snöskon.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

II. LIFRÄDDNINGSSÄLLSKAPETS I STOCKHOLM FÖRSTA INSTRUKTIONSKURS: Ledaren Kapten Norrman (1), kapten Drake (2), kapten Festin (3), kapten Frestadius (4), herr Erik Tjäder (5).

Foto. HVAR 8 DAG.

III. ELDSVÄDAN VID SVARTVIK.

III. För en tid sedan härjades Svartvik, utanför huvudstaden af en svår eldsvåda i det att den därstädes belägna trädgarnfabrikens arbetarebostäder nedbrunno. 3 människor innebrändes och ett par hundratal stå genom eldsvådan utan tak öfver hufvudet. Vid släckningen utmärkte sig Karlbergs krigsskolas elever för ett synnerligen käckt deltagande i släckningsarbetet, hvilket renderat dem en särskild offentlig komplimang från landshöfdingen i Stockholms län.

»STRÖDDA ANTECKNINGAR FRÅN RHODESIA».

I H. 8 D:s n:o 12 af innevarande årgång finnes införd en uppsats under ofvanstående rubrik, utgörande sammandrag af anteckningar gjorda af en svensk efter åttaårigt vistande bland Rhodesias negrer. Bland de uttalanden som där förekomma är det särskildt ett som uppfordrat intresserade till gemälen. Detta uttalande rör sig om missionsverksamheten i S. Afrika hvilken af vår meddelare, på grund af egen erfarenhet, påstås "spela en ganska ledsam roll i den uppfostringsverksamhet som vore önskvärd bland negrerna". Enligt hvad med missionsverksamheten i Rhodesia förtrogna personer med anledning häraf och med stöd af officiella handlingar förklara, är detta långt ifrån fallet, i det att missionärerna kunna med tillfredsställelse se till baka på det arbete som i det godas tjänst där blifvit oegennyttigt utträttadt.

Vår meddelare, hvilken för ögonblicket är på besök i Sverige säger för öfrigt i ett senare brev på grund af våra vidare hänvändningar i frågan: "Jag vill dock härmed ingalunda hafva sagt att detta är skolornas fel. Felet ligger i negerns medfödda anlag att begagna den kunskap han erhållit i dåligt syfte."

Red. är angelägen om att beklaga att uttalandet ifråga någonsin varit synligt i vår för all slags dylik kritik främmande tidning. Af en tillfällighet och ett förbiseende kom det med i uppsatsen i fråga.

REDAKTIONEN.